

שותפות פורצת גבולות

תרומתן של החברות
הרב-לאומיות
לכלכלת ישראל

שותפות פורצת גבולות

תרומתן של החברות
הרב-לאומיות
לכלכלת ישראל

מכובדיי,

אני גאה להציג בפניכם דו"ח מקיף של היחידה לקידום השקעות זרות במשרד הכלכלה והתעשייה. דו"ח זה סוקר את תרומתן של חברות רב-לאומיות לכלכלה ולחברה בישראל, והוא חלק ממאמצי של היחידה להרחבת השיח והידע על חשיבותן של ההשקעות הזרות בישראל.

חברות רב-לאומיות ממלאות כיום תפקיד מרכזי בכלכלה העולמית יותר מאי פעם. במדינת ישראל הגידול המשמעותי בהשקעות הזרות, שזינקו לשיא חדש ב-2017, הוא חלק בלתי נפרד מהישגנו הכלכליים. חברות רב-לאומיות תורמות לכלכלת ישראל הן באופן ישיר, בהזרמת הון ליצירת פעילות עסקית ותעסוקה, והן באופן עקיף, בגידול בפריזם ובזליגת ידע לחברות ישראליות. מלבד זאת, נוכחות החברות הרב-לאומיות בישראל מבטיחה כי המשק הישראלי ערני למגמות עולמיות, מתייעל וחותר למצוינות.

משרד הכלכלה והתעשייה פועל במגוון דרכים להרחיב את פעילותן של חברות רב-לאומיות בישראל. לשם כך הוקמה Invest in Israel תחת הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות. היחידה פועלת כדי למצב את מדינת ישראל כיעד עולמי מוביל להשקעות. פעילותה כוללת: הנגשת מידע וקידום מחקר, מיתוג ושיווק יתרונותיה של הכלכלה הישראלית, ליווי משקיעים זרים וסיוע לחברות זרות לאחר ביצוע השקעה.

אבקש להודות למנהלת הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות, זיוה איגר, ולצוות המקצועי והמסור של Invest in Israel על דו"ח ראשון ויסודי זה.

**בברכה,
ח"כ אלי כהן
שר הכלכלה והתעשייה**

מכובדיי,

מדינת ישראל התברכה במיטב המוחות, הכישרונות והחשיבה החדשנית, והרוויחה ביושר את מיצובה כ"אומת הסטארט-אפ". הקהילה העסקית הבין-לאומית מכירה בכך, ולראייה מספרן של החברות הרב-לאומיות הבוחרות להקים כאן מרכזי מו"פ וחדשנות הולך וגדל.

אך מדינת ישראל לא רק חושבת חדשנות אלא גם מייצרת חדשנות. חברות רב-לאומיות שלמדו להעריך את החדשנות הישראלית מכירות כעת גם ביכולות הייצור המתקדמות בארץ. יכולות אלו מאפשרות לחברות אלה לנהל כאן את שתי הזרועות, מו"פ וייצור, באתר אחד.

הקמה של פעילויות מו"פ וייצור בישראל על ידי חברות רב-לאומיות היא תוצאה של תהליך החלטה מורכב ורב שלבים. היחידה לקידום השקעות זרות פועלת באופן שוטף מול החברות במהלך תהליך ההשקעה, ולעיתים עוד לפניו, כדי להניע אותן לבחור בישראל כיעד המועדף להשקעה.

אני מזמינה אתכם להתעמק בסקירות העומק ובסיפורי ההצלחה המופיעים בדו"ח מקיף זה שנכתב ברשות, כדי להיווכח בחשיבות האתגר ובפוטנציאל העצום שהוא טומן בחובו.

ברצוני להודות לאנשי Invest in Israel על עבודתם המקצועית בכתיבת מסמך זה. אני סמוכה ובטוחה שזהו צעד נוסף לעבר הגשמת החזון להפיכתה של ישראל למרכז מוביל לייצור מתקדם וליעד עולמי מועדף על חברות רב-לאומיות. בנוסף, תודה שלוחה ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה על הירתמותה להפקת ועיבוד נתונים ייעודיים עבור פרוייקט זה.

**בברכת עשייה פורייה,
זיוה איגר
מנהלת הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות**

מכובדיי,

בשנים האחרונות רשמה כלכלת ישראל שורה מרשימה של הישגים: אחד הגורמים המרכזיים לכך הוא גידול עקבי ומשמעותי בהיקף הפעילות וההשקעות של חברות רב-לאומיות, שזכו לכינוי "מנוע הצמיחה של העולם".

החברות האלה, בעלות פעילות חובקת עולם, ממקמות את פעילויותיהן במדינות שונות ברחבי העולם בהתאם ליתרונותיהן היחסיים. מסורתית החברות מזהות בישראל את הפוטנציאל הגלום בהון האנושי, בחשיבה החדשנית וברדיפה אחר אתגרים והישגים ובחורות להקים בה את מרכזי המחקר והפיתוח (מו"פ) שלהן. אנו, במשרד הכלכלה והתעשייה, מאמינים כי הפוטנציאל הכלכלי האנושי בישראל הולם גם את פעילויות התכנון והייצור, בפרט בשיטות ייצור מתקדם, ופועלים כדי להרחיב את פעילות החברות גם בתחום זה.

הדו"ח שבידכם מדגים בצורה מאירת עיניים את היתרונות הגלומים בהרחבת הפעילות של החברות ובטוחני כי הוא יסייע לקורא להעמיק ולהבין ביתר שאת את מקומן המרכזי של חברות רב-לאומיות בכלכלת ישראל.

**בברכה,
שי רינסקי
מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה**

מכובדיי,

Invest in Israel, היחידה לקידום השקעות זרות בישראל, הוקמה לפני כשנתיים תחת הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות. מאז הקמתה פועלת היחידה בארבעה אפיקים מרכזיים: הנגשת מידע וקידום מחקר, יצירת הזדמנויות להשקעה, סיוע לביצוע השקעות בפועל ומתן שירות לאחר ההשקעות.

הדו"ח שלפניכם נכתב כחלק מפעילות היחידה כמוקד ידע בתחום. בין היתר, הדו"ח כולל תוצאות איסוף נתונים ראשון מסוגו שבוצע בשיתוף פעולה עם הלמ"ס, ואני מבקש לנצל הזדמנות זו ולהודות להם על כך מקרב לב. הדו"ח מצביע על שורה של קשרים ישירים חיוביים בין נוכחותן של חברות רב-לאומיות בענפי תעשייה לשכר המוצע ופריזם העובדים באותו ענף.

נוסף על כך, דו"ח זה מכיל עדויות מחקריות רלוונטיות על תרומתן של החברות הרב-לאומיות לכלכלה הישראלית ואף ראיונות עם בכירים בחברות רב-לאומיות מובילות, ובהם מידע על אודות פעילותן של החברות האלה בישראל.

ברצוני להודות לצוות Invest in Israel שעמלו על כתיבת הדו"ח, למנהלים הבכירים אשר הסכימו לשותף בפעילותם ובחזונם ולחוקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על איסוף ועיבוד הנתונים המופיעים בדו"ח זה. אני מזמין אתכם לעיין בדו"ח, ללמוד על תפקידן המרכזי של חברות רב-לאומיות בכלכלת המאה ה-21 ועל תרומתן וחשיבותן להמשך הצמיחה של כלכלת ישראל.

**בברכת נעשה ונצליח,
אייל אליעזר
מנהל היחידה לקידום השקעות זרות (Invest in Israel)**

פעילות היחידה לקידום השקעות זרות בישראל Invest in Israel

שיווק כלכלת ישראל למשקיעים זרים

מיתוג | קידום המותג "כלכלת ישראל" בעולם ושיווקה כיעד אטרקטיבי להשקעות זרות בשפות שונות.

חשיפה לישראל | עריכת כנסים מקצועיים בישראל ובחו"ל בהשתתפות גורמים עסקיים וממשלתיים בכירים, ישראלים וזרים, ארגון וליווי משלחות והפגשתן עם גורמי מפתח בתעשייה, באקדמיה ובממשל.

הנגשת ידע וקידום מחקר

ידע | Invest in Israel אחראית לריכוז כלל הידע בתחום ההשקעות הזרות בסביבה העסקית בישראל.

פרסום | Invest in Israel משמשת מוקד לידע ולמחקר בתחום ההשקעות הזרות. לשם כך היא מפרסמת תכנים מקצועיים שנועדו לקדם את ההשקעות הזרות בישראל, ולסייע לעיצוב המדיניות בתחום זה.

הנגשת מידע | הנגשת נתונים על האקו-סיסטם למשקיעים פוטנציאליים בסיוע של מערך הנספחים המסחריים במשרד הכלכלה והתעשייה.

שירות לאחר השקעה

סיוע | מרכז שירות למשקיעים זרים, ובו מענה לשלל נושאים ואתגרים רגולטוריים שחברות זרות ומשקיעים זרים מתמודדים עימם.

הרחבת פעילות | סיוע בביצוע השקעות חוזרות והרחבת פעילויות קיימות בישראל.

הסרת חסמים | יצירת אקלים ידידותי לחברות הזרות הפועלות בישראל כדי שימשיכו לפעול כאן ואף להרחיב את פעילותן.

סיוע להשקעה בפועל

מומחיות | מנהלי התחומים ביחידה מלווים את המשקיע הפוטנציאלי בכל שלב בהתאם לתחום התמחותם: רכב, מדעי החיים, אנרגיות מתחדשות, מים, תעופה וחלל, מתכת ועוד.

נגישות | מתוקף מעמדה הממשלתי Invest in Israel מאפשרת למשקיעים הזרים מגע ידידותי ומהיר עם מקבלי ההחלטות הרלוונטיים.

תועלת הדדית | חיבור בין חברות זרות המחויבות ברכש גומלין לבין חברות ישראליות לשם שיתופי פעולה תעשייתיים והשקעה בעלת תועלת הדדית שהופכת מחויבות רגולטורית להזדמנות עסקית אמיתית.

Invest in Israel היא יחידה רב-תחומית הכפופה לרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות במשרד הכלכלה והתעשייה. בדומה לסוכנויות לקידום השקעות (Investments Promotion Agencies) אחרות ברחבי העולם, פועלת היחידה למיצובה של מדינת ישראל כיעד עולמי מועדף להשקעות זרות.

היחידה מציעה פתרון כולל, תחת קורת גג ממשלתית אחת, למנעד רחב של משקיעים פוטנציאליים וקיימים – חברות רב-לאומיות, משקיעים פרטיים וקרנות השקעה. היחידה פועלת מול משרדי ממשלה, גופים עסקיים, רשויות המס ומגוון גופים נוספים באקו-סיסטם הישראלי, ומטרתיה הן: למשוך משקיעים זרים לישראל, לשמש מרכז ידע למשקיעים הזרים, לייעל את תהליך ההשקעה ולבנות עינים מערכת יחסים למען פעילות מקומית ארוכת טווח.

כוחה הייחודי של Invest in Israel טמון ביכולתה לדבר בשפה ובקצב העסקי של המגזר הפרטי, ובתוך כך לקדם מהלכים במסגרת המערך הממשלתי. את פעילותה מובילים מנהלי תחומים המתמחים במתן שירות ומידע למשקיעים בכל שלב בפעילותם בישראל – החל מצעדיהם הראשונים, עבור בסיוע לפי תחומי עיסוק והרחבת תחומי השקעות, וכלה בתמיכה מקיפה לאחר ביצוע ההשקעה. תפקידם לסייע למשקיעים הזרים באמצעים הבאים: קיצור ההליך הבירוקרטי, הכוונה לגורמים הרלוונטיים בכל שלב, מתן מידע על מענקים והטבות והסרת חסמים.

תרומתן של החברות הרב-לאומיות למשק המקומי

השפעה עקיפה

ספקים שעובדים עם החברה

שדרוג תהליכי הייצור והשירותים של ספקים ישראלים בזכות הכשרתם לעמידה בתהליכי ייצור באיכות גבוהה

חברות אחרות במשק (מקומיות וזרות)

עליית שכר העובדים ושיפור בתנאי העסקה שיפור באיכות התוצר וזליגת טכנולוגיות חדשות (אפקט חקיינות)

עובדים בחברה שזכו להדרכות ולהכשרות בחברות רב-לאומיות וצברו ניסיון גיהולי וטכנולוגי עוברים בהמשך הקריירה לחברות מקומיות

השפעה ישירה

חברות רב-לאומיות וכלכלה מקומית

עליית שכר ושיפור בתנאי העסקה בהתאם לנהוג בחברה הרב-לאומית

גידול בפרייון העובדים בחברה הרב-לאומית

גידול בפעילות מו"פ

יצירת מקומות תעסוקה חדשים

השתלבות הכלכלה הישראלית בשרשרת הערך הגלובלית

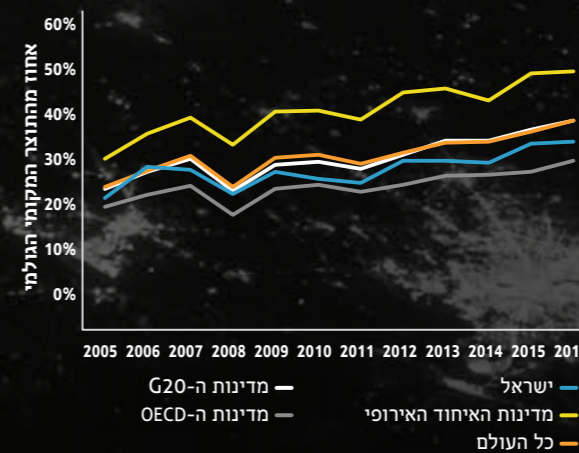
תרומתן של החברות הרב-לאומיות לכלכלה העולמית

שינויים טכנולוגיים – ובראשם התפתחות טכנולוגיות המידע, ירידה בעלויות השינוע, וגידול בהיקף הסכמי הסחר הבינלאומיים – הביאו בעשורים האחרונים לשינוי רחב-היקף בשרשרת הערך של חברות מסחריות בעולם. בעבר כל תהליכי הייצור – החל ממחקר ופיתוח, עבור לעיצוב וייצור, וכלה בתהליכי מכירה, שיווק ותמיכה – בוצעו במדינת המקור. כיום, לעומת זאת, שכיח לפגוש מוצרים שמתוכננים בארצות הברית, מיוצרים בסין והשירות עבורם ניתן בהודו. בעקבות פירוק התהליך ליחידות גיאוגרפיות שונות נוצר המושג "שרשרת ערך גלובלית". מושג זה בא לתאר כיצד חברות רב-לאומיות מפזרות את הפיתוח ואת הייצור באתרים שונים ברחבי העולם כדי לממש את היתרונות התפעוליים של המדינות השונות.

אסטרטגיה זו הובילה למהפכה של ממש בכלכלת העולם. במקרים רבים חברות זרות משפיעות במידה ניכרת על המדינות המארחות ותורמות רבות לפיתוח התעשייה במדינות האלה. בתוך כך נוצרות הזדמנויות לזליגת טכנולוגיות חדשות, ידע תהליכי, כישורי שיווק וניהול וכן שיטות ייצור מתקדמות אל הכלכלה המקומית.

השקעות זרות כאחוז מהתמ"ג בישראל ובעולם 2016-2006

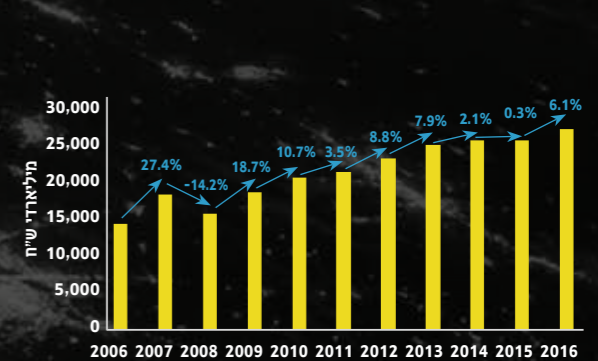
מקור: OECD, 2016

שיעור ההשקעות הזרות הישירות עלה מכ-27% מהתמ"ג העולמי בשנת 2006, לכ-38% מהתמ"ג העולמי ב-2016.

יתרת* השקעות זרות במבט עולמי 2016-2006

מקור: UNCTAD, 2016

החל משנת 2001 גדלה יתרת ההשקעות הזרות בעולם באופן רציף ובשיעור שנתי העומד על כ-9%, בממוצע. בשנת 2008 חלה חריגה ממצב זה בשל המשבר הפיננסי העולמי שפרץ בשנה זו.

*יתרת ההשקעות הזרות הישירות מייצגת את סך ההון הזר המצוי במדינה בשנה נתונה. תנועה של השקעות זרות ישירות מייצגת את ההון הזר שנכנס למדינה בשנה נתונה.

מקור: ניתוח פנימי, Invest in Israel, 2018

פעילות החברה בישראל מתפרסת לכל אורך שרשרת הערך – ממו"פ ועד ייצור

ד"ר אפרת שפר | נשיאת Philips ישראל
ומנכ"לית החטיבה הגלובלית של Philips
לאפליקציות קליניות מתקדמות

מדוע Philips בחרה לעבוד בישראל, ומהו הערך המוסף כאן מבחינתה?

Philips החלה לפעול בישראל עם קום המדינה, ו-50 שנה בדיוק לאחר מכן, ב-1998, הקימה בישראל נציגות ישירה כדי לייצר שיתופי פעולה וליטול חלק בחדשנות הישראלית.

פעילות החברה בישראל התרחבה מאוד במרוצת השנים. היום היא מתפרסת לכל אורך שרשרת הערך וכוללת מו"פ, ייצור מתקדם, שיווק, מכירות, ייצוא ושירות. נתוני הייצוא של החברה זינקו פי 4 לאורך השנים, ליותר ממיליארד ש"ח.

מלבד המו"פ הגנרי אנו משקיעים כאן גם בחדשנות בשלבים מוקדמים באמצעות סנארה ונצ'רס – פלטפורמת ההשקעות המשותפת ל-Philips ולטבע, שמפעילה חממה טכנולוגית בתחומי הייצור הרפואי והרפואה הדיגיטלית בתמיכה של רשות החדשנות.

Philips היא מקור פרנסה לספקים ישראלים רבים בהיקפי רכש של מאות מיליוני שקלים מדי שנה

כיצד מתבטאת תרומתה של Philips לכלכלה הישראלית?

Philips ישראל פועלת בחמישה מתחמים – שניים מהם בחיפה (מת"מ), והאחרים בפתח תקווה, נתניה ורעננה. החברה מעסיקה כ-1000 עובדים במחקר, פיתוח וייצור מתקדם של טכנולוגיות רפואיות. בזכות פעילותה הענפה בישראל היא תורמת לתחרותיות של ישראל בתחומי החדשנות הטכנולוגית, המבוססת על כישרון, ידע ויצירתיות.

Philips נוטלת חלק פעיל באקו-סיסטם הרפואי והתעשייתי בישראל, כולל רכש מקומי משמעותי, ושיתופי פעולה מחקריים ועסקיים, לרבות פיילוטים ואתרי בטא. מרכז המו"פ של החברה משתף פעולה עם חברות צעירות ובוגרות, מרכזי מחקר, ובתי חולים – כמו

המרכז הרפואי ת"א ע"ש סוראסקי, אסותא, הדסה עין כרם ותל השומר, קבלני משנה בארץ ובעולם ומרכזי מחקר באוניברסיטאות. כמו כן בתי החולים בישראל משמשים בטא-סייט למערכות החדשניות שמפתחת החברה. נוסף על כך, מתקיים שיתוף פעולה עם חברות מתחילות בפרויקטים חדשניים, כמו למשל בינה מלאכותית לתחום הרפואי. דוגמה לכך היא שיתוף הפעולה עם בית החולים הדסה עין כרם בפיתוח ה-IQON, הסורק הספקטראלי הראשון בעולם, שהיא מערכת שמפותחת ומיוצרת בישראל. היא מבוססת על הגלאי הספקטראלי הראשון בעולם המאפשר לקבל כמות אינפורמציה רבה ומדויקת יותר מכל מכשירי ה-CT הקיימים בשוק.

אנחנו מפתחים מוצרים חדשניים בתחום הטכנולוגיה הרפואית. בהמשך הם מיוצרים בישראל בטכנולוגיות ייצור מתקדמות, ומיוצאים מכאן לרחבי העולם.

כמו כן, Philips היא מקור פרנסה לספקים ישראלים רבים בהיקפי רכש של מאות מיליוני שקלים מדי שנה. החברה מפתחת ומייצרת פתרונות חדשים באופן מתמיד, וכתוצאה מכך מרחיבה את הקשרים העסקיים שלה עם ספקים מקומיים בעיקר בתחומים: מוצרי אלקטרוניקה, מכניקה, אלקטרומכניקה, כבילה, ו-High level assemblies. היקפי הרכש כיום משמשים מקור פרנסה לעשרות ספקים בהיקפים של עשרות מיליוני דולרים, ואנו צופים גידול בעשרות אחוזים בעקבות פיתוח מוצרים חדשים ולוקליזציה של שרשרת האספקה.

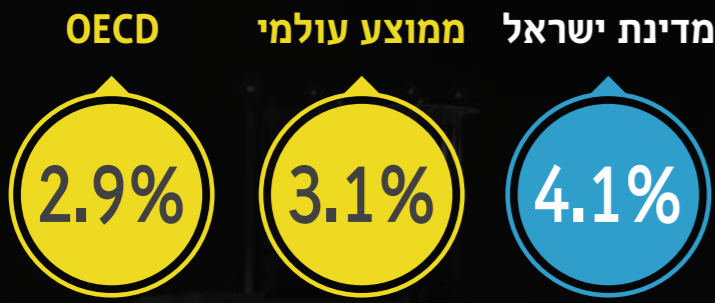
מלבד כל אלה החברה משקיעה בקידום החינוך הטכנולוגי בישראל, ועובדיה מתנדבים במגוון תוכניות מדעים וטכנולוגיה.

מהן התוכניות העתידיות של Philips בישראל?

אנו מתכננים להרחיב את הנוכחות בישראל ולהעמיק אותה. רק לאחרונה נשיא Philips העולמית עצמו הביע הערכה להישגים הישראליים בחדשנות. החברה מעוניינת להמשיך ולהיות שותפה להישגים האלה ומבינה כי עליה להיות קרובה למחקר ופיתוח איכותי, כמו זה המתקיים בישראל.

מספר מועסקים בישראל 1,000	שם החברה Philips	
פעילות בישראל	שנת הקמה 1891	
מחקר פיתוח ייצור מתקדם	מדינת מוצא הולנד	
ייצוא שיווק מכירות ושירות	תחום עיסוק בריאות	
אתרי הפעילות בישראל	מספר מועסקים בעולם כ-75,000	
חיפה נתניה רעננה פתח תקווה		

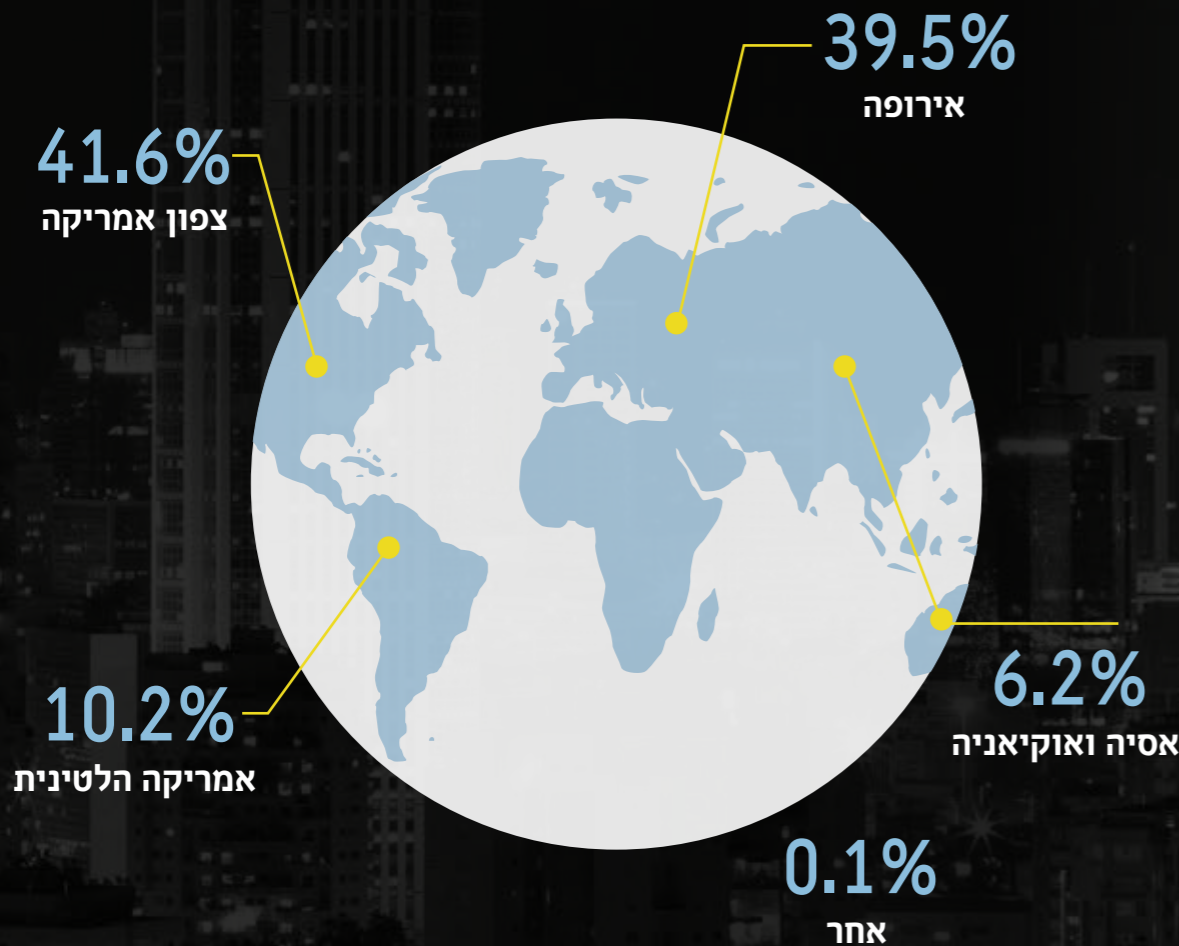
חברות רב-לאומיות במדינת ישראל

היחס בין ההשקעות הזרות לבין התוצר במשק הישראלי הוא מדד נוסף המלמד על האטרקטיביות והפתיחות של ישראל להשקעות. בשנים 2006-2015 עמד יחס זה בישראל על 4.1%. יחס זה גבוה יותר מהממוצע העולמי, שעמד על 3.1%, ומיחס זה במדינות ה-OECD, שם הוא עמד על 2.9%.

פילוח חברות רב-לאומיות הפעילות בישראל לפי מדינת המוצא, 2013

מקור: הלמ"ס, 2017

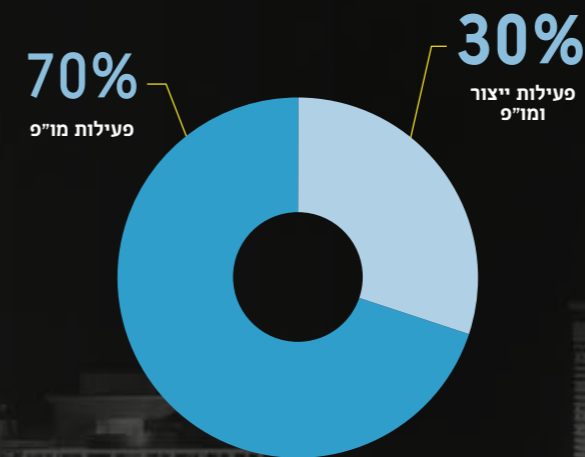

בפילוח לפי מדינת מוצא רובן המוחלט של החברות הרב-לאומיות הפעילות בישראל הן מצפון אמריקה (41.6%) ומאירופה (39.5%), כלומר מגיעות ממדינות מפותחות שיש בהן ידע עשיר וטכנולוגיות מפותחות. עם זאת, בשנים האחרונות גדל הגיוון במקורות ההשקעה בישראל, בעיקר מאסיה: סין, יפן והודו.

תופעה זו עשויה ללמד על תרומתן הפוטנציאלית של השקעות בישראל לפיתוח הקשר עם שווקים גדולים אלו, שלמדינת ישראל יש באופן מסורתי קשרים כלכליים פחותים עמן.

חברות בעלות פעילות מו"פ וייצור בישראל מתוך סך החברות הרב-לאומיות היצרניות הפועלות בישראל, 2017

מקור: ניתוח פנימי, Invest in Israel, 2017

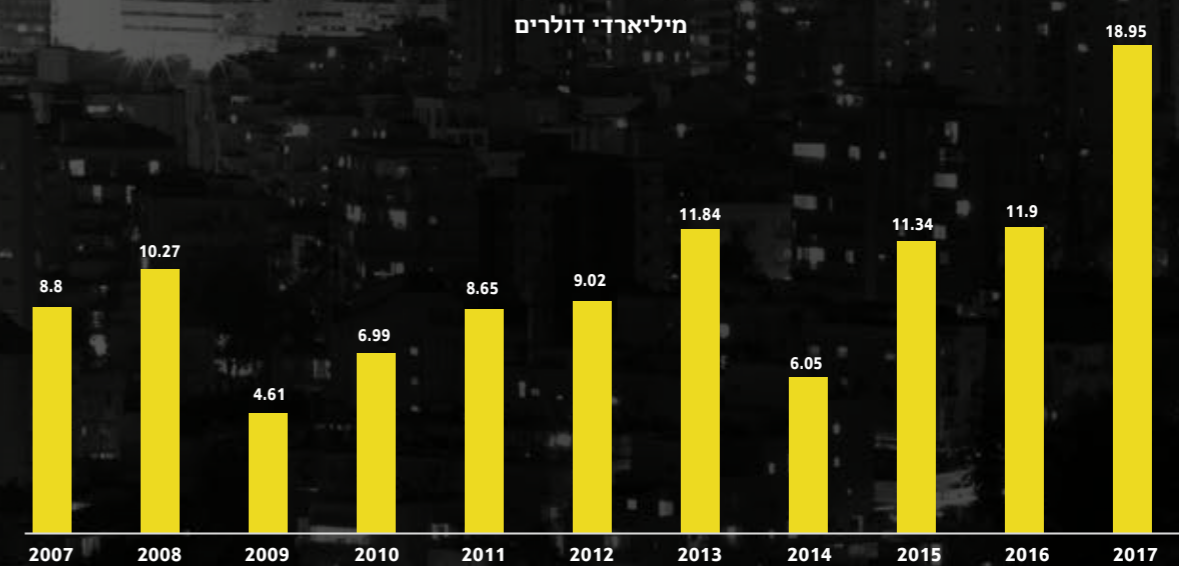
מדינת ישראל, המוכרת בעולם כ-Startup Nation בזכות ריכוז עצום של חברות-הזנק, מציעה לחברות הרב-לאומיות אקו-סיסטם טכנולוגי ייחודי שמאופיין ביכולות פיתוח מתקדמות הניזונות מהמערכת האקדמית והצבאית, בשיתופי פעולה הדוקים בין התעשייה לאקדמיה, בתפיסת עולם המעודדת נטילת סיכונים וחדשנות ובמדיניות לאומית תומכת מחקר בעלת אופק יציב.

האקו-סיסטם הייחודי הקיים בישראל ממצב אותה כיעד אטרקטיבי ביותר להשקעות במו"פ, עיצוב וייצור מתקדם. מדינת ישראל משמשת מודל לחיקוי עבור מדינות רבות השואפות לבסס פעילויות שונות שנדרש לביצוען כוח אדם משכיל ומיומן ושתוצרתן מעניקה ערך מוסף משמעותי למשק.

בעשורים האחרונים מורגשת השפעתה של הגלובליזציה על המשק הישראלי. כיום פועלות בישראל מעל ל-300 חברות רב-לאומיות, והן תורמות במידה ניכרת לכלכלה הישראלית במגוון דרכים.

השקעות זרות ישירות בישראל, 2007-2017

מקור: הלמ"ס, 2018

הייצוא של אינטל מהווה כ-8% מכלל ייצוא ההיי-טק מישראל

יניב גרטי | מנכ"ל אינטל ישראל

מדוע אינטל בחרה לעבוד בישראל, ומהו הערך המוסף כאן מבחינתה?

את אינטל ישראל ייסד ב-1974 דב פרוהמן – פרופסור לפיזיקה שימושית, נמנה עם המייסדים של מרכזי הפיתוח והייצור של חברת אינטל בישראל ומנכ"ל אינטל ישראל במשך שנים רבות. פרוהמן נוסף על כך הוא חתן פרס ישראל לשנת תשנ"א בתחום המדעים המדויקים והממציא הראשון של ה-EPROM (רכיב זיכרון הניתן למחיקה ולתכנות).

באמצע שנות השבעים של המאה הקודמת התמודדה אינטל עם מחסור באנשי תכנות, ופרוהמן שכנע את נשיא החברה דאז, אנדי גרוב, להשקיע בישראל כדי לפתור את הבעיה. החברה הקימה בחיפה מרכז מו"פ, המרכז הראשון של אינטל מחוץ לארצות הברית. מאז ועד היום הערך המוסף החזק ביותר של פעילות המרכז הזה בישראל הוא ההון האנושי. זו גם הסיבה להמשך הצמיחה של אינטל ישראל – מחמישה עובדים ביום הקמתה לכ-12 אלף עובדים כיום.

אינטל ישראל עובדת עם יותר מ-1,000 ספקים מקומיים, רבים מהם מצפון ודרום הארץ, ומספקת פרנסה ישירה ועקיפה לכ-52 אלף איש באותן חברות

אינטל ישראל היא מיקרוקוסמוס של אינטל העולמית. במרכז בישראל מתקיימות פעילויות רבות, בראשן פיתוח שבבים וייצורם. זהו הסייט הראשון ואחד המרכזיים של אינטל שיש בו גם פעילות פיתוח וגם פעילות ייצור. במהלך השנים פותחו בישראל מעבדים רבים ומוצלחים: במרכז הפיתוח הראשון של אינטל בחיפה יוצר בין היתר המעבד 8088, המוח של המחשב האישי הראשון של IBM, והמעבד הראשון שפותח בישראל. במרכז בחיפה פותח גם דור מעבדי הפנטיום החדש כחלק מפרויקט "דותן" (בדומה לשמות נוספים בעברית כמו "בניאס" ו"מרום"), שהכיל את אחד השבבים המתקדמים בעולם בשעתו. זהו ה"סטטורינו", השבב הראשון בעולם שיש לו יכולות WiFi. כמו כן, פותח כאן ה-Coffee Lake, מעבד הדור השמיני המתקדם ביותר של אינטל.

כיצד מתבטאת תרומתה של אינטל לכלכלה הישראלית?

החברה מעסיקה ישירות כ-12 אלף עובדים ברחבי הארץ. 11 אלף מהם עובדי אינטל ו-1,000 – עובדי מובילאיי. הפצת הידע והמיומנות שלנו למשק הישראלי היא אחד מהערכים המובילים את החברה, ואכן מאות מעובדינו הקימו בעצמם חברות ומשולבים בהנהלות בכירות על בסיס ידע וכישורים שספגו באינטל.

ב-2017 לבדה ביצעה אינטל רכש בהיקף של כ-1.5 מיליארד דולר בישראל, וכ-75% ממנו הופנה לחברות קטנות ובינוניות

אינטל ישראל עובדת עם יותר מ-1,000 ספקים מקומיים, רבים מהם מצפון ודרום הארץ, ומספקת פרנסה ישירה ועקיפה לכ-52 אלף איש בחברות האלה. ב-2017 לבדה ביצעה אינטל רכש בהיקף של כ-1.5 מיליארד דולר בישראל, וכ-75% ממנו הופנה לחברות קטנות ובינוניות. כמו כן אינטל מסייעת לחברות האלה להטמיע תרבות ארגונית מתקדמת ומשקיעה בטיפוחן כספקים אסטרטגיים גם לאינטל העולמית.

במהלך השנים רכשה אינטל חברות ישראליות בשווי כ-18 מיליארד דולר, ואשתקד הייתה אחראית לעסקה הגדולה בתולדות ההיי-טק הישראלי – רכישת מובילאיי תמורת 15 מיליארד דולר. נוסף על כך בין השנים 2005-2017 השקיעה אינטל כ-13 מיליארד דולר בפיתוח אתריה בארץ. כמובן, אינטל מייצרת למדינה הכנסות בזכות ייצוא המסתכם במיליארדי שקלים בשנה. סכום זה הוא כ-8% מכלל ייצוא ההיי-טק מישראל.

מלבד זאת בחמש השנים האחרונות תרמו כ-30 מיליון דולר למוסדות חינוך, לאקדמיה ולעמותות בישראל כדי לקדם מחקר ולימודי מדעים מדויקים.

מהן התוכניות העתידיות של אינטל בישראל?

מפעל השבבים בקריית גת עובר כעת תהליך פיתוח בהשקעה חסרת תקדים של מיליארדי דולרים. המפעל הורחב והותקנו בו טכנולוגיות הייצור המתקדמות בעולם אשר יתרמו לפעילותו בחוד החנית של החברה. כמו כן, החברה סיפקה תמיכה וחניכה במהלך השנים לכ-40 סטארט-אפים ישראליים באמצעות פרויקט מאיץ הסטארט-אפים. אנו נמשיך ונפעל כדי לתמוך, לבסס ולהוציא לפועל יוזמות ישראליות נוספות.

מספר מועסקים בעולם כ-107,000	שם החברה אינטל	
מספר מועסקים בישראל כ-12,000	שנת הקמה 1968	
פעילות בישראל מו"פ ייצור	מדינת מוצא ארה"ב	
אתרי הפעילות בישראל קרית גת חיפה פתח תקווה ירושלים	תחום עיסוק שבבים טכנולוגיה	

תרומתן של חברות רב-לאומיות לכלכלה הישראלית

מו"פ

מאז שנת 2005 גדל משקלם של מרכזי המו"פ הזרים בסך ההוצאות למו"פ במגזר העסקי מ-29% ל-47%. מספר העובדים במרכזים אלה עלה בתקופה זו בקצב שנתי ממוצע של 14 אחוזים, בהשוואה לחמישה אחוזים בשנה בחברות אחרות במשק שעוסקות במו"פ.

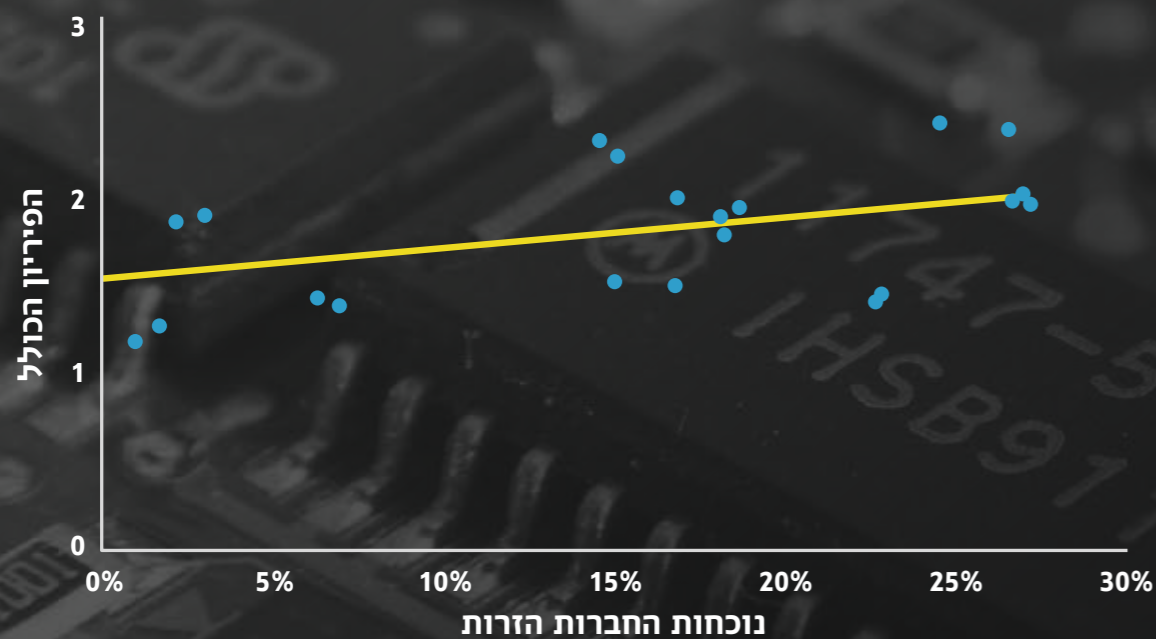
מקור: רשות החדשנות, 2017

פריזן

נמצא כי פעילותן של החברות הרב-לאומיות מגבירה את הפריזן: ככל שהנוכחות של חברות זרות בתעשייה המקומית הולכת וגוברת כך הולך וגובר פריזן העבודה.

הפריזן הכולל ונוכחות החברות בשליטה זרה, לפי ענפי הכלכלה

מקור: ניתוח פנימי, Invest in Israel, 2018

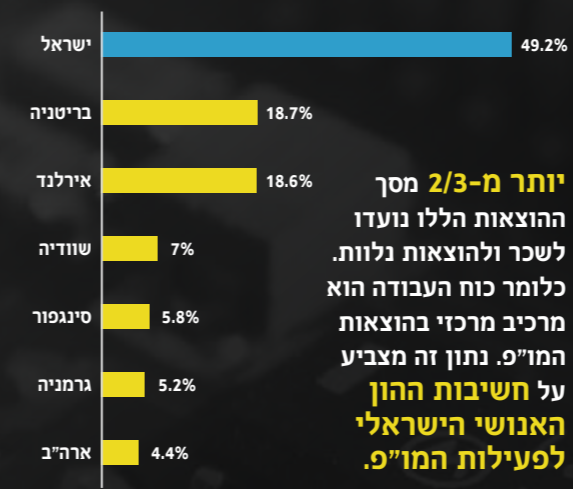

כל הנתונים בגרף הם בלוגים. לא נכלל ענף ייצור נייר ומוצרי.

בבחינה של ענפי התעשייה, נוכחותן של פירמות זרות בענף מתואמת חיובית, ובאופן מובהק, עם פריזן כולל גבוה יותר בענף.

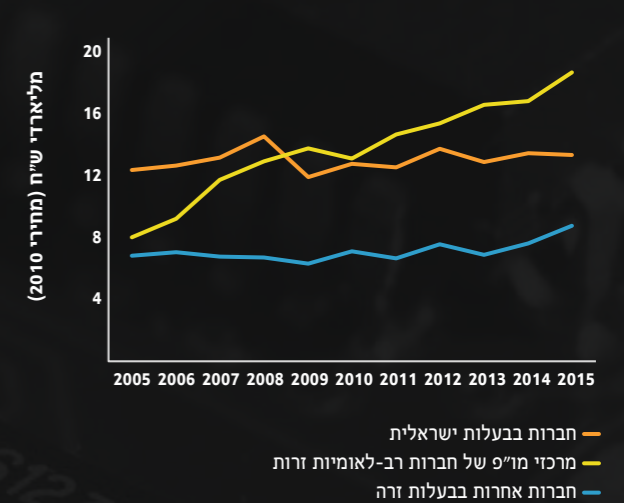
שיעור מההוצאה למו"פ הממומן על ידי תושבי חו"ל, 2013

מקור: הלמ"ס, 2017

סך ההוצאה למו"פ בישראל 2015-2005

מקור: הלמ"ס, 2017

שיעור המימון הזר בהוצאות המו"פ בישראל עומד על 49.2%. זהו השיעור הגבוה ביותר מבין כל המדינות שנבדקו ב-OECD.

מקור: הלמ"ס, 2017

גידול בפעילות המו"פ של חברות זרות בישראל אינו מפחית את פעילות המו"פ המקומית, אלא דווקא מגביר אותה.

מקור: סומקין ואח', 2016

פעילות מו"פ משפיעה משמעותית על התפוקה ועל פריזן העובדים, על רמת השכר ובעקיפין גם על ייצוא. כמו כן, ככל שהוצאות המו"פ של החברות הרב-לאומיות הולכות ועולות, הולך וגדל מספר המועסקים בחברות המקומיות באותו ענף.

פעילותה של GM בארץ פותחת לישראל פתח לתעשיית הרכב העולמית

אריאלה גרינברג | מנהלת חדשנות, General Motors (GM) ישראל

למה GM בחרה לעבוד בישראל, ומהו הערך המוסף כאן מבחינתה?

GM, המציינת בימים אלו עשור לפעילותה בישראל, היא חברת הרכב הראשונה שהקימה פעילות מו"פ בארץ. לתמריצים של משרד האוצר והמדען הראשי היה משקל רב בהחלטה להקים אתר בישראל, כמו גם להכרה כי GM זקוקה יותר ויותר לכישרון הישראלי ויכולה למנף אותו ליצירת ערך משמעותי עבורה.

היצירתיות, החדשנות והרב-תחומיות של ישראל מאפשרים ל-GM למלא תפקיד מרכזי בשינוי שהיא מובילה מתעשייה מסורתית לפתרונות תחבורה חדשניים. עובדים ישראלים שמתמחים בעולמות התוכנה והתקשורת תורמים רבות לפעילות בתעשיית הרכב, העוברת מהפך בשנים האחרונות.

מנהלי רכש מטעם החברה מאתרים ספקים בקיבוצים, ביישובים ערביים ובתעשיות מסורתיות כדי לשלבם בפעילות החברה

גיל גולן, שהקים את המרכז ומנהל אותו עד היום, עבד במטה החברה בדטרויט. הוא הביא עימו היכרות עמוקה עם החברה העולמית שתרמה רבות ליצירת אמון בין המנהלים במטה לבין המרכז בישראל. האמון הרב של ההנהלה בישראל מתבטא בביקורי בכירים כמה פעמים במהלך השנה, ובהם המנהלים נחשפים לאקו-סיסטם הישראלי כדי לשאוב ממנו רעיונות חדשניים.

כיצד מתבטאת תרומתה של GM לכלכלה הישראלית?

GM מעסיקה במרכז המו"פ בישראל קרוב ל-300 חוקרים, מהנדסים ונותני שירות בעלי מומחיות בתחומים שבעבר לא הייתה לישראל נגיעה בהם. נוסף על כך, GM עוסקת ברכש ובחיזוק התעשייה המסורתית, ובעשור האחרון ביצעה כאן רכש בהיקף של קרוב למיליארד שקלים.

מנהלי רכש מטעם החברה מאתרים ספקים בקיבוצים, ביישובים ערביים ובתעשיות מסורתיות כדי לשלבם בפעילות החברה. הספקים, בהכוונת החברה, הפכו לספקים מורשים, המוכשרים לעבוד עם תעשיית הרכב כולה ואף הרחיבו את פעילותם ועובדים כעת מול GM העולמית, ובעיקר מול המרכז בארצות הברית.

GM עובדת ישירות מול סטארטאפים ישראליים ובוחנת אפשרויות לשיתוף פעולה ולהשקעות. תהליך החניכה בישראל הוא ייחודי ולא מתקיים במקומות אחרים בעולם

נוסף על כך, GM עובדת ישירות מול סטארטאפים ישראליים ובוחנת אפשרויות לשיתוף פעולה ולהשקעות וכן מייעצת לחברות המתעניינות בתעשיית הרכב לגבי כיווני פיתוח אפשריים ומעריכה עבורן את פוטנציאל ההשתלבות שלהן בתעשייה. תהליך החניכה בישראל הוא ייחודי ולא מתקיים במקומות אחרים בעולם.

לסוף, GM תורמת גם לפיתוח היכולות והמיומנויות של עובדי החברה בישראל באמצעות הדרכות מקצועיות והזדמנויות למידה במרכזי החברה בחו"ל. החברה שמה דגש על קידום הגיוון התעסוקתי ותעסוקת נשים וכן על חינוך טכנולוגי לבני נוער, הכולל גם לימודים בתחום הרובוטיקה.

מהן התוכניות העתידיות של GM בישראל?

פעילות המרכז הישראלי מתרחבת כל הזמן, עדות לשביעות הרצון של ההנהלה העולמית. קרן הון הסיכון התאגידית של GM חשופה לנעשה במשק הישראלי, ומנהל הקרן מבקר כמה פעמים בשנה כדי לחפש הזדמנויות השקעה. נוסף על כך, מגוון פיתוחים טכנולוגיים – כמו פיתוחי חומרה, תקשורת וממשק משתמש שפותחו במרכז המו"פ בישראל – יוטמעו ברכבים של GM בשנים הקרובות.

שם החברה	(GM) ג'נרל מוטורס	מספר מועסקים בעולם	180,000
שנת הקמה	1908	מספר מועסקים בישראל	קרוב ל-300
מדינת מוצא	ארה"ב	פעילות בישראל	
תחום עיסוק	פיתוח טכנולוגיות רכב ותחבורה חכמה	מחקר ופיתוח הנדסה איתור טכנולוגיות מהאקו-סיסטם המקומי	
		אתרי הפעילות בישראל	הרצליה פיתוח

תרומתן של חברות רב-לאומיות לכלכלה הישראלית

שכר

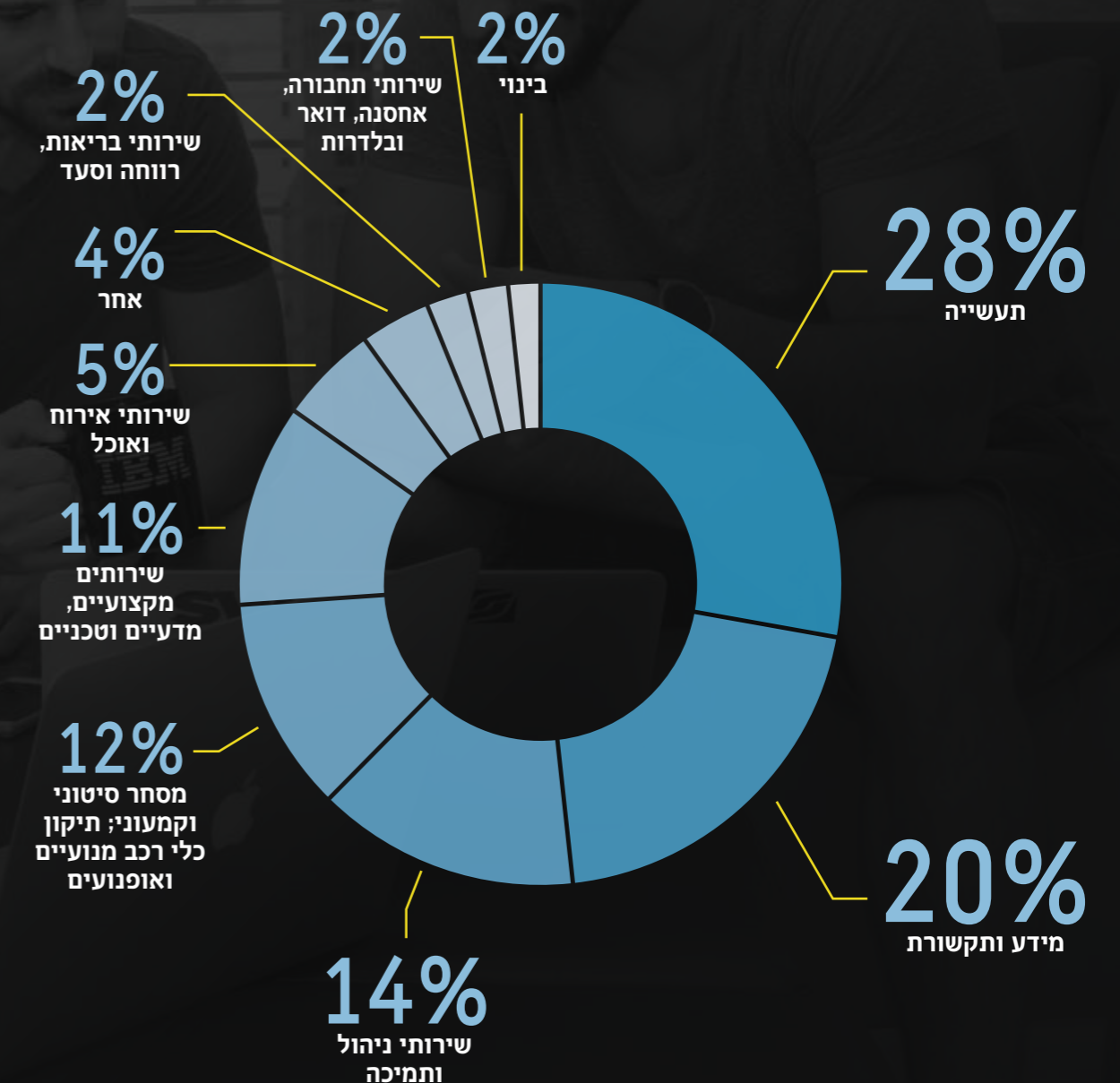
תעסוקה

בשנת 2013 עבדו בחברות רב-לאומיות בישראל כ-231 אלף עובדים – כ-8% מסך המועסקים במגזר העסקי וכ-5.8% מסך המשרות במשק הישראלי. כמחציתם בתחומי התעשייה ובתחומי המידע ותקשורת.

מקור: הלמ"ס, 2017

עובדים בחברות בשליטה זרה לפי ענף כלכלי, 2013

מקור: הלמ"ס, 2017

ישראלי העובד בחברה רב-לאומית

השכר הממוצע של עובדים בחברות רב-לאומיות גבוה בכ-8.4% מהשכר הממוצע של עובדים בחברה מקומית שמאפייניה דומים למאפייני החברה הרב-לאומית.

כאשר מדובר בעובדים בחברה רב-לאומית מובילה ובעלת שם עולמי, **שכרם גבוה ב-13.7%** משכרם של עובדים בחברה מקומית בעלת מאפיינים דומים.

ישראלי בעל ניסיון בחברה רב לאומית

הניסיון והידע שצברו עובדים בחברות רב-לאומיות בישראל מגדיל את הפיריון שלהם במקום עבודתם הבא, גם אם מדובר בחברה מקומית. מעסיקים מכירים בערכם של עובדים בעלי ניסיון, ואלה נהנים **מעלייה של 1.3% בשכרם** הן בחברה מקומית והן בחברה רב-לאומית אחרת.

ההשפעה על השכר גוברת אם העובד צבר ניסיון בחברה רב-לאומית מובילה, בעלת שם עולמי. ניסיון עבודה בחברה כזו מגדיל את השכר ב-**9.7%**.

מקור: אגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר, 2016

שכר ממוצע במגזר העסקי ובחברות הזרות לפי ענף כלכלי, 2013

מקור: למ"ס 2017, 2018

מקור: סומקין ואח', 2014

עלייה בשיעור של 1% בשכר של עובד בחברות רב-לאומיות, מובילה להעלאת השכר הממוצע לעובד בחברה מקומית מאותו ענף בשיעור של 0.6%.

עבור IBM, ישראל היא התאמה מושלמת

דניאל מלכה | מנכ"ל IBM ישראל | צילום: מירי דוידוביץ

למה IBM בחרה לעבוד בישראל, ומהו הערך המוסף כאן מבחינתה?

עבור חברת IBM מדובר בהתאמה מושלמת. ישראל היא מדינה מוכוונת טכנולוגיה, ובדומה ל-IBM התברכה בהיסטוריה של חדשנות, מחויבות למצוינות ומיטב כוח האדם והכישורים. ההתאמה מתקיימת גם ברמה הטכנולוגית, מאחר שחברות ישראליות מתמקדות במחשוב ענן ובינה מלאכותית, כמו גם בתחומי המובייל, אבטחה ורשתות חברתיות – התחומים שבהם מתמקדת IBM.

הנוכחות הנרחבת של מעבדות החברה בישראל תרמה להידוק הקשרים בין IBM העולמית והמרכז בארץ ואף קידמה את תהליכי המו"פ של החברה בישראל. לא רבים יודעים זאת, אבל החברה מפעילה בישראל את מעבדת המחקר הגדולה ביותר שלה מחוץ לארצות הברית שתוצריה מיוצאים לחו"ל. המעבדה מעסיקה מאות עובדים ומתמקדת בתחומים אסטרטגיים – כגון פתרונות בינה מלאכותית ובינה רבודה, אינטרנט של דברים (IoT), חקר מידע רפואי ומחשוב קוואנטי.

בעשור האחרון לבדו החברה רכשה 14 חברות ישראליות והייתה הראשונה שהקימה בישראל יחידת טכנולוגיה גלובלית (GTU) המאפשרת לסטארט-אפים מקומיים להיעזר במשאביה כדי לפתח מוצרים ושירותים ולקדם את נוכחותן בשוק העולמי

כיצד מתבטאת תרומתה של IBM לכלכלה הישראלית?

IBM החלה לפעול בישראל כבר ב-1949, ומאז ממלאת חלק מרכזי בהנעת תעשיית ההיי-טק המקומית ותומכת בצמיחתה הכלכלית והטכנולוגית של ישראל. את מעבדת המחקר שלה בחיפה הקימה IBM כבר בתחילת שנות

ה-70, עוד לפני שמדינת ישראל הייתה ידועה בעולם כ"אומת הסטארט-אפ".

כיום IBM מעסיקה בישראל יותר מ-2,000 עובדים בתחומי מחקר ופיתוח, שירותים, חומרה, תוכנה, פיננסים ועוד. בעשור האחרון לבדו החברה רכשה 14 חברות ישראליות או כאלו שהפעילו כאן מרכזי מו"פ, דוגמת TRUSTEER ו-XIV. במקביל היא הייתה הראשונה שהקימה בישראל יחידת טכנולוגיה גלובלית (GTU) המאפשרת לסטארט-אפים מקומיים להיעזר במשאביה כדי לפתח מוצרים ושירותים ולקדם את נוכחותן בשוק העולמי. גם רכש הגומלין רחב ההיקף של IBM בישראל חורג בהרבה מהמחויבויות החוזיות ומאפשר את הרחבת הפעילות של חברות ישראליות לחו"ל.

IBM עומדת בקשר הדוק עם האקדמיה בישראל, והקימה ב-2014 את מרכז המצוינות בתחום הסייבר באוניברסיטת בן-גוריון בבאר שבע. המרכז הפך למעבדת הסייבר של IBM וממלא תפקיד מוביל בהפיכת אזור הדרום בישראל למרכז סייבר בין-לאומי.

נוסף על כך, IBM מפעילה מרכזי מו"פ בגבעתיים, חיפה וירושלים, ויש לנו תוכנית שיתוף פעולה עם אוניברסיטאות נוספות. מלבד כל אלה אנו פועלים להקניית ידע טכנולוגי בקרב בני ובנות נוער בישראל ומשתפים פעולה עם ארגונים ללא מטרת רווח בישראל כדי לסייע לחברה הישראלית בתחומי חינוך, תעסוקה ובריאות.

מהן התוכניות העתידיות של IBM בישראל?

מעבדות המחקר של IBM בישראל ממלאות תפקיד משמעותי בפיתוחים חדשים של החברה בתחומים אסטרטגיים מרכזיים, מצטיינות בחשיבה חדשנית, בגמישות וביעילות ולכן מצליחות לפתח פתרונות טכנולוגיים המותאמים לצורכי השוק העולמי. גם בשנים הבאות אנו צופים המשך פעילות ענפה בישראל שתכלול חיבור של חברות הזנק ישראליות נוספות ל-IBM והמשך תרומה ישראלית משמעותית לפיתוח האסטרטגי של IBM העולמית.

<p>שם החברה IBM</p> <p>שנת הקמה 1911</p> <p>מדינת מוצא ארה"ב</p> <p>תחום עיסוק שיווק חומרה, תוכנה ושירותים</p> <p>מספר מועסקים בעולם כ-400,000</p>		<p>מספר מועסקים בישראל כ-2,000</p> <p>פעילות בישראל</p> <p>מחקר פיתוח שיווק מוצרים (חומרה/תוכנה) שירותים מנוהלים ועוד</p> <p>אתרי הפעילות בישראל</p> <p>פתח תקווה חיפה גבעתיים ירושלים באר שבע</p>
--	---	--

תרומתן של חברות רב-לאומיות לכלכלה הישראלית

תוצר

התוצר לעובד בחברות רב-לאומיות בבעלות זרה **גבוה פי שניים** מהתוצר הממוצע לעובד בישראל. בשנת 2014 סך הסחורות והשירותים שחברות רב-לאומיות בישראל ייצרו וייעדו למכירה עמד על כ-148 מיליארד ש"ח – **כ-11.3% מסך התפוקה במשק הישראלי**. נתון זה מרשים במיוחד בהתחשב בעובדה שחלקן של חברות רב-לאומיות בתעסוקה במשק נמוך מתרומתן לתוצר במשק.

מקור: הלמ"ס, 2017

קשרי מסחר

חברות רב-לאומיות תורמות באופן משמעותי גם לסחר החוץ בישראל מאחר שנתח משמעותי מפעילותן כרוך בייבוא ובייצוא של סחורות ושירותים, לעיתים מול חברות קשורות בחו"ל. במקרים רבים החברות האלה מייצאות לאזורים גיאוגרפיים שמסורתית היקפי הייצוא הישראלי אליהן נמוכים יחסית. כך למשל, ייצוא הסחורות של חברות רב-לאומיות מישראל למדינות באסיה וברחבי אוקיינוס השקט הסתכם ב-2013 בקרוב ל-5 מיליארד דולר, ואילו היקף הייצוא לאמריקה הלטינית הסתכם באותה שנה ביותר ממיליארד דולר.

מקור: הלמ"ס, 2017

התוצר הממוצע לעובד בחברות ישראליות ובחברות זרות, 2014

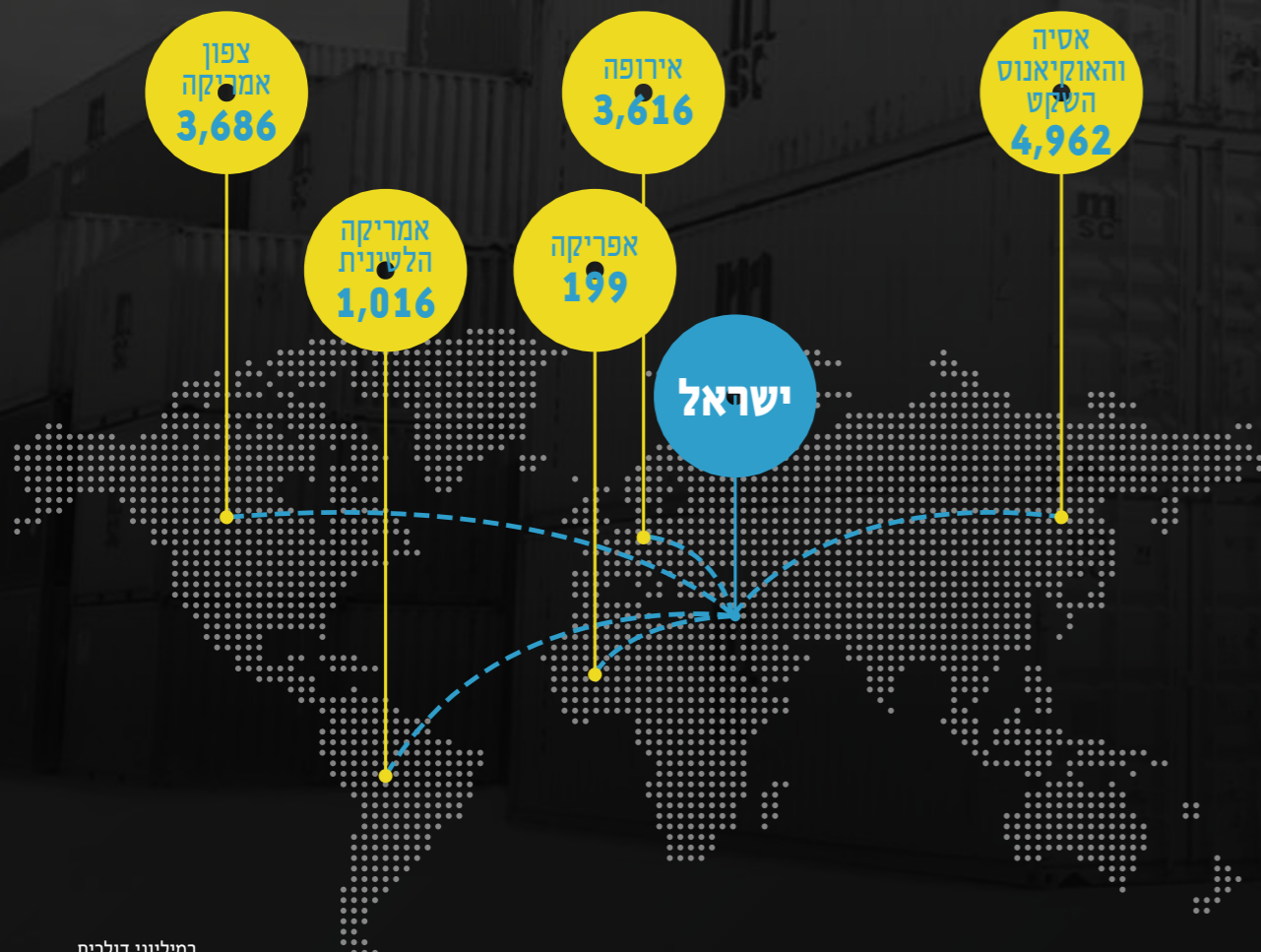
תוצר לעובד בחברה זרה כ-**433** אלף ש"ח

תוצר לעובד במשק הישראלי כ-**209** אלף ש"ח

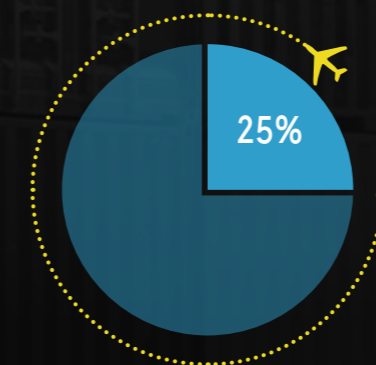

ייצוא סחורות של חברות רב-לאומיות, 2013

מקור: הלמ"ס, 2017

במיליוני דולרים

בשנת 2013 כ-**25%** מסך הייצוא של חברות רב-לאומיות בישראל היו בייצוא הסחורות והשירותים, וסכומם הגיע לכ-24 מיליארד דולר. סכום זה הוא כ-**25%** מסך הייצוא מישראל באותה שנה.

מקור: הלמ"ס, 2017

היקף הייצוא של המשק הישראלי מתואם חיובית עם היקף הייצוא של החברות הזרות בישראל.

כל פעילות יוניליוור מנוהלת כאן – כולל ייצור ברמה הגבוהה ביותר

ענת גבריאלי | מנכ"ל יוניליוור ישראל

מדוע יוניליוור בחרה לעבוד בישראל, ומהו הערך המוסף כאן מבחינתה?

יוניליוור פועלת בישראל משנת 1938. כיום יוניליוור ישראל היא סניף של החברה העולמית, ופועלת כיחידה עצמאית עם עובדים בכל תחום – מו"פ, ייצור, הפצה, שיווק ומכירות. הפעילות כולה מנוהלת כאן, וכוללת ייצור של כ-85% ממוצרי החברה המשווקים בישראל בארבעה אתרי ייצור ברחבי הארץ. נוסף לייצור ולשיווק המקומי, אנו מייצאים בהיקפים של עשרות מיליוני שקלים בשנה, ובקצב צמיחה של כ-5% בשנה. הייצוא הוא לשווקים הכשרים בארצות הברית, צרפת ושווקים נוספים.

החברה עובדת בכמה מסגרות שיתוף פעולה עם האקדמיה ומשרדי ממשלה בישראל. בין היתר ב-2015 יוניליוור חתמה על הסכם התאגידים הרב-לאומיים של רשות החדשנות שתומך בשיתופי פעולה בין החברה והאקו-סיסטם של החדשנות הישראלית במחקר ופיתוח תעשייתי.

כמו כן, זה כמה שנים פועל בישראל מרכז חדשנות שהקימה יוניליוור העולמית. המרכז מנוהל ומתופעל על ידי חברת ארת'באונד, ותפקידו לאתר, לבחון ולהטמיע חדשנות מקומית בחברה ובמותגיה השונים.

"קנור", לדוגמה, הוא מותג בין-לאומי המיוצר כאן באיכות הייצור הגבוהה ביותר על בסיס ידע ושיטות שיובאו לישראל

כיצד מתבטאת תרומתה של יוניליוור לכלכלה הישראלית?

התרומה באה לידי ביטוי בכמה מישורים. ראשית, יוניליוור ישראל מעסיקה כ-2,000 עובדים באופן ישיר בחמישה אתרים עיקריים, מרביתם בפריפריה: בקריית שדה התעופה, חיפה, צפת, עכו ועוד אלפים נוספים במעגל העסקה שני, הכולל יותר מ-100 ספקים מקומיים המספקים שירותים שונים לחברה בכל תחומי הפעילות שלנו. אנו משקיעים משאבים רבים בפיתוח המנהלים והעובדים שלנו באמצעות חניכה, הדרכה ותוכניות פיתוח אישיות ומגוונות. לראיה כ-80% ממנהלי החברה התקדמו

במהלך השנים לתפקידים בכירים יותר בתוך הארגון בארץ ובחו"ל. כמו כן, מדי שנה אנו מעבירים יותר מ-100 סוגי הדרכות מקצועיות – המקנות לעובדים ידע שימושי בעבודה, כמו גם בעולמות הדיגיטל והטכנולוגיה – כדי לייעל את המעבר לסביבת ייצור מתקדמת ולקדם את העובדים והיכולות שלהם בעולם המשתנה.

יוניליוור משקיעה עשרות מיליוני שקלים מדי שנה במפעלים – בטכנולוגיה ובציוד קבוע בישראל. "קנור", לדוגמה, הוא מותג בין-לאומי המיוצר כאן באיכות הייצור הגבוהה ביותר על בסיס ידע ושיטות שיובאו לישראל. נוסף על כך, למפעלים שהוקמו בפריפריה יש השפעה כלכלית וחברתית משמעותית על הסביבה שהם פועלים בה. אנו שמים דגש רב על צמצום טביעת הרגל הסביבתית בתהליכי הייצור שלנו, מקפידים על גיוון תעסוקתי, ומציעים הזדמנות לעובדים מכלל המגזרים בחברה הישראלית. העובדים שלנו זכאים לרכוש ולקבל מניות הטבה בתוכנית המניות של יוניליוור, המאפשרת להם להשתתף ברווחי החברה הבין-לאומית.

יוניליוור ישראל מקדמת תוכניות במסגרת ייעוד חברתי של מותגיה השונים. לדוגמה מותג Dove, שפועל לחיזוק הדימוי העצמי ודימוי הגוף בקרב בני נוער בשיתוף משרד החינוך, ותלמה, שמקדמת אורח חיים בריא ופעיל בקרב משפחות בשיתוף פעולה עם החברה למתנ"סים ברחבי הארץ. מותגים עם ייעוד תורמים לצמיחה אחראית ובריאה של החברה.

לאחרונה דורגה יוניליוור ישראל בדירוג "פלטינום פלוס", הגבוה ביותר בדירוג מעלה לאחריות חברתית בעסקים.

מהן התוכניות העתידיות של יוניליוור בישראל?

אנו שואפים להמשיך ולהצטיין בחדשנות ולהוביל מגמות מרכזיות בשוק המזון ומוצרי הצריכה הישראלי. לאחרונה זיהינו צורך של מרכולים שכונתיים לתת מענה לצרכנים המבקשים לרכוש מוצרים באינטרנט תוך שמירה על הקשר האישי. כדי לענות על צורך זה השקנו את Shopo, אתר סחר אלקטרוני המציע לסופרמרקט והמכולת השכונתיים להצטרף למהפכת הקניות באינטרנט בעלות נמוכה משמעותית משל הקמת אתר עצמאי. יוניליוור מסבסדת חלק מהעלויות, ומעניקה לבעלי העסקים הכשרות מקצועיות שיסייעו להם במעבר לדיגיטל. בכך אנו מיטיבים גם עם מאות ספקים מקומיים העובדים איתנו. אנו מאמינים שנראה יוזמות וכיווני פיתוח נוספים גם בהמשך.

שם החברה	יוניליוור	מספר מועסקים בעולם	כ-169,000
שנת הקמה	1929	מספר מועסקים בישראל	כ-2,000
מדינת מוצא	הולנד-בריטניה	פעילות בישראל	מו"פ ייצור שיווק הפצה
תחום עיסוק	מוצרי צריכה (Fast Moving Consumer Goods): מזון טיפוח ניקיון מספר	אתרי הפעילות בישראל	קריית שדה התעופה חיפה צפת עכו ערד אילת

תרומתן של חברות רב-לאומיות למימוש המדיניות המשלתית בישראל

השתלבות בשרשראות ערך גלובליות

נוכחותן המשמעותית של החברות הרב-לאומיות בייצוא מישראל מעידה על השתלבותה המוצלחת של מדינת ישראל בשרשראות הערך הגלובליות של החברות האלה.

פיתוח הפריפריה

החברות הרב-לאומיות ממקמות את פעילותן באזורים גיאוגרפיים נרחבים במדינת ישראל, כולל בפריפריה. פעילותן באזורים האלה משמעותית ותורמת הן למועסקים והן לפיתוח האזורי.

הגנה על מעמדן של החברות הישראליות המקומיות

ברוב הענפים אחוז העסקים היוצאים מהענף מדי שנה נשמר בטווח קבוע ללא קשר לשינויים בהשקעות הזרות באותו ענף. כלומר השקעות של חברות רב-לאומיות אינן דוחקות חברות מקומיות מהענף שהן פועלות בו.

גידול הפריזון במשק הישראלי

הפריזון בחברות הזרות גדול מהפריזון של המגזר העסקי הכולל באותו ענף. נוסף על כך, בזכות הקירבה הגיאוגרפית של החברות הרב-לאומיות לחברות המקומיות ותחלופת העובדים ביניהן, רוכשות החברות המקומיות מיומנויות שונות שהקנו להן החברות הרב-לאומיות, למשל שיטות ייצור, ניהול, שיווק והפצה חדשות ויעילות יותר ובכך מגדילות גם את הפריזון שלהן.

גידול בהכנסות ממיסים

השקעות זרות במדינת ישראל מגדילות את סך הכנסות של המדינה ממיסים.

שדרוג תהליכי הייצור והשירותים של ספקים ישראלים

החברות הרב-לאומיות מנחילות לספקים הישראלים ידע וכישורים במטרה לשפר את תהליכי הייצור והשירותים שלהם. התהליכים האלה משפיעים משמעותית על מרכיבים רבים, ובהם התפוקה, הפריזון, המו"פ העצמי, שכר העובדים ובעקיפין גם הייצוא.

נמשיך לתמוך בייצור המתקדם בישראל

כיצד מתבטאת תרומתה של Flex לכלכלה הישראלית?

Flex פועלת בישראל כ-20 שנה ומעסיקה כ-4,000 עובדים במפעלים, מרכזי תמיכה ומרכזי פיתוח וחדשנות הפרוסים בשבע ערים, רובן בפריפריה: מגדל העמק, חיפה, פתח תקווה, מודיעין, יבנה, אופקים ושרות. Flex ישראל היא אחד מהמעסיקים התעשייתיים הגדולים ביותר בישראל. היא מדורגת בין 100 החברות הגדולות בישראל ותורמת משמעותית לייצוא הישראלי. מלבד השקעה בטכנולוגיה, החברה היא אחת המשקיעות הגדולות בישראל בייצור ותפעול. בין היתר, הקמנו מפעל חדשני באזור התעשייה מודיעין-מכבים-רעות. המפעל, מתפרס על פני 35 אלף מ"ר ומעסיק כ-1,000 עובדים. הוא כולל את טכנולוגיות הייצור החדשות ביותר בעולם ותומך בייצור המתקדם בישראל.

אנחנו תורמים לכלכלה הישראלית גם בהיבטי תעסוקה ומעסיקים עובדים משכבות אוכלוסייה מגוונות במרכז ובפריפריה. כך לדוגמה, במפעל Flex באופקים כ-40% מהעובדים בו תושבי העיר, ובסך הכול כ-350 צעירים, מבוגרים ונשים מהמגזר החרדי. נוסף על כך מפעילה Flex פרויקט ייחודי המעסיק כ-100 עובדים עם מוגבלויות שהם חלק אינטגרלי וחשוב מעובדי המפעל. Flex מסייעת גם בפיתוח יוזמות בקרב בני נוער במסגרת פרויקט "זמים צעירים", המקנה לבני הנוער כלים לפעילות עסקית עתידית.

מהן התוכניות העתידיות של Flex בישראל?

לשוק הישראלי תפקיד חשוב באסטרטגיה של Flex העולמית. נמשיך לחבר חברות ישראליות לשחקנים מובילים בשווקים שונים בעולם בתחומים שאנו פועלים בהם.

כמו כן, Flex תמשיך להשקיע בייצור ובתפעול ישראלי בהתבסס על חדשנות ישראלית, קשר לאקדמיה וחיבור לקהילה. נמשיך להצטיין כמובילי ייצור מתקדם בארץ ובעולם תוך שימת דגש על הכנסת טכנולוגיות ייצור מתקדמות כחלק ממהפכת Industry 4.0, הכוללת הכנסת אוטומציה ורובוטיקה לתהליכי הייצור.

פתיחת מרכז האופטיקה במגדל העמק, המתווסף ליכולות הפיתוח המגוונות של Flex, ישרת תעשיות מתפתחות במשק הישראלי, דוגמת האוטומוטיב, הרפואה, התקשורת וקמעונות חכמה (Smart Retail).

מדוע Flex בחרה לעבוד בישראל, ומהו הערך המוסף כאן מבחינתה?

הפעילות בישראל חשובה לנו מאוד. מלבד ההשקעה הכלכלית, Flex שואפת לקדם סיפורי הצלחה בישראל ולחבר אותם אלינו. מטרתנו אינה רק להשיא רווחים אלא גם לחבור לחברות הקרובות אלינו בחזון. אנחנו מאמינים בחשיבה החדשנית של השוק הישראלי, לכן הגדלנו באופן ניכר את השקעותינו בחדשנות ובמור"פ בישראל – מחצית מהשקעות החברה הגלובלית בתחום זה מתבצעות בישראל.

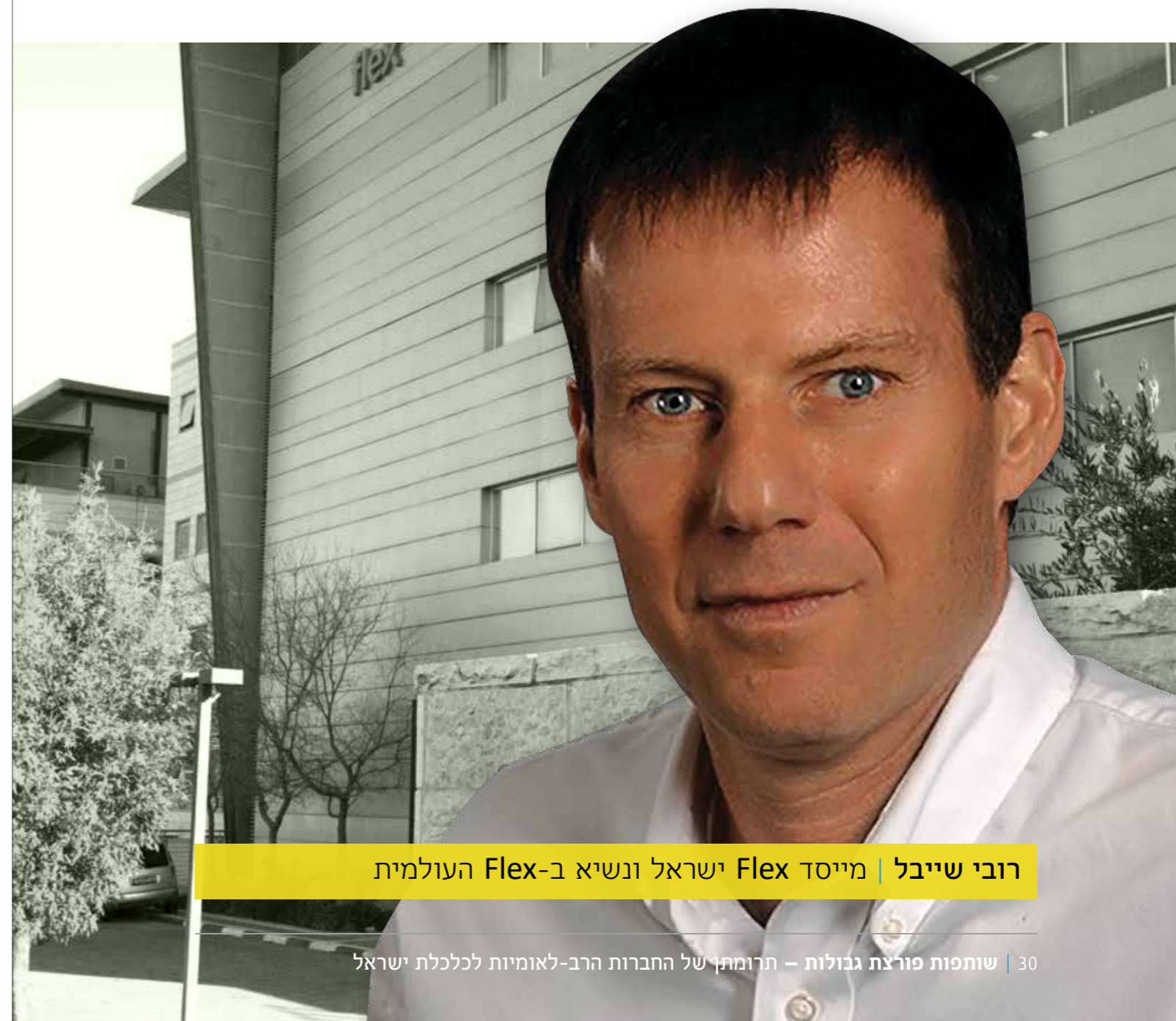
אנחנו מנהלים כאן מחזור מלא של חיי המוצר: מסקיצה ראשונה ועד לייצור מלא ומשלוח ללקוח. ישראל היא אחת מהמדינות הבודדות בעולם שבהן יש ל-Flex יכולת מלאה מסוג זה

אחת הדוגמאות להשקעה מסוג זה היא ההשקעה במרכז התכנון בחיפה. אנחנו מנהלים בו מחזור מלא של חיי המוצר: מסקיצה ראשונה ועד לייצור מלא ומשלוח ללקוח, מה שמכונה ב-"sketch to scale". Flex ישראל היא אחת מהמדינות הבודדות בעולם שבהן יש ל-Flex יכולת מלאה מסוג זה.

המרכז בחיפה משמש מרכז מצוינות בתחום האופטיקה ל-Flex העולמית. הוא מתמחה בפיתוח מערכות מולטי-דיספלנריות בדגש על מערכות אופטיות מורכבות, כולל תמיכה במעבר מפיתוח לייצור וייצור. לצורך התמיכה ביכולות אלו הרכבנו צוות ישראלי בעל ניסיון רחב שנותן מענה לצרכים של לקוחות בישראל ובחול"ל המחפשים את החדשנות הישראלית ואת הניסיון שנצבר בישראל.

קרן ההשקעות העולמית של Flex מספקת עדות נוספת לחשיבותה של ישראל. הקרן שמה דגש על חברות ישראליות, ולמעשה פועלת כיום בשני מקומות בלבד: בעמק הסיליקון ובישראל. Flex השקיעה עד כה בשבע חברות ישראליות מתחומים שונים. לחברות הצעירות האלה אנחנו מציעים לא רק כסף אלא גם גישה מהירה יותר לשווקים וחיבור ללקוחות הגלובליים של Flex בעולם.

מספר מועסקים בישראל כ-4,000	שם החברה Flex	
פעילות בישראל שירותי קצה-לקצה לפיתוח מוצר והפצתו, כולל: עיצוב הנדסה ייצור שירותי לוגיסטיקה	שנת הקמה 1969	
אתרי הפעילות בישראל מגדל העמק חיפה מודיעין פתח תקווה יבנה אופקים שדרות	מדינת מוצא ארה"ב	
	תחום עיסוק פלטפורמת תפעול פיתוח לוגיסטיקה השקעות בחברות היי-טק בארץ ובעולם	
	מספר מועסקים בעולם מעל 200,000	

רובי שייבל | מייסד Flex ישראל ונשיא ב-Flex העולמית

חברות רב-לאומיות בישראל

סיכום: מימוש הפוטנציאל הישראלי

* רשימה חלקית

נוכחותן של חברות רב-לאומיות במדינת ישראל מייצרת תועלת הדדית להן ולכלכלה הישראלית. החברות האלה מעריכות את הפוטנציאל הגלום בהן האנושי ובחדשנות הישראלית, ולמדו לזהות כי תעשיית היי-טק הישראלית, שצברה ניסיון רב בעשורים האחרונים, מאפשרת להן לקיים בארץ תהליכים ארוכי טווח. מדינת ישראל, מצידה, פועלת להגברת נוכחותן של חברות רב-לאומיות בתחומה כדי לשמור על יתרונה היחסי כמשק המבוסס על חדשנות וקדמה טכנולוגית ונהנה ממוניטין בין-לאומי.

פעילותן של חברות רב-לאומיות מעוררת חדשנות בקרב חברות ישראליות, קטנות כגדולות, ומקדמת אותן. בזכות פעילות זו זוכות החברות הישראליות להנחלת ידע, לשדרוג של איכות העבודה ולהתייעלות, וזאת בזכות תחרות המעודדת אותן להתעלות ולהפגין יצירתיות, יוזמה ופריצת גבולות.

כדי לממש את הפוטנציאל הטמון במשק הישראלי ולפתח את כלכלת ישראל בעשורים הבאים חשוב להבין כי יש קשר בין השקעות זרות ובין חדשנות עסקית-טכנולוגית. לכן על מדינת ישראל למשוך לתחומה חברות רב-לאומיות נוספות, ובהן חברות שטרם ביססו את פעילותן בארץ וחברות שמקיימות בארץ פעילות מצומצמת בלבד או כזו שאינה בעלת ערך מוסף גבוה.

הרחבת פעילותן של חברות אלו בישראל תתרום רבות לאתגרים מרכזיים שמדינת ישראל מתמודדת עימם, כמו פיריון נמוך יחסית למדינות ה-OECD, פיתוח הפריפריה, עידוד הייצוא והגדלת מספר המשרות האיכותיות במשק הישראלי.

* תודתנו נתונה ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה על שיתוף הפעולה באיסוף, עיבוד והפקת נתונים יעודיים עבור פרסום זה.

